

СПИСОК ВИКОРИСТВИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гладюк М.М. Дидактичні матеріали з хімії. 9 клас. Тернопіль: Підручники і посібники, 2018. 96 с.
2. Фурман А.В. Психодіагностика інтелекту в системі диференціації навчання. Книга для вчителя. К.: Освіта, 1993. 224 с

СТОРИТЕЛІНГ ЯК СУЧАСНИЙ ТРЕНД НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

Зоряна Смірнова, Ірина Басич

здобувачки вищої освіти,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

mishchuk@chem-bio.com.ua,

Василь Сухомлинський сказав: «Словесна творчість – це могутній засіб розумового розвитку людини, перед якою відкривається світ. З того часу, як слово стає для дитини інструментом, за допомогою якого твориться нова краса, дитина піднімається на нову сходинку бачення світу, досягає якісно нового етапу у своєму, духовному розвитку. Їй хочеться у слові виразити своє захоплення, свій подив перед красою світу» [1, с. 386].

Дітям та підліткам подобається слухати різноманітні цікаві історії. Навчальний матеріал, поданий вчителем у вигляді розповіді або казки, сприяє розвитку в дитини уяви, демонструє розвиток особистісних якостей та дозволяє проявити активність і творчість. У наш час, час дистанційного навчання, вчителю необхідно максимально залучити учнів до навчального процесу, з легкістю пояснити складний матеріал та надихнути учнів на вивчення предмету. Тому, в педагогіці зараз набуває популярності метод сторітелінгу, завдяки якому вивчення нової інформації відбувається у формі емоційної історії. У перекладі з англійської *story* означає історія, а *telling* – розповідати. Отже, сторітелінг – це розповідь зворушливих, повчальних, смішних історій; мистецтво захоплюючої розповіді та передачі за її допомогою необхідної інформації з метою впливу на емоційну, мотиваційну та когнітивну сфери слухача [2; 3; 4; 5].

Засновником сторітелінгу вважається Девід Армстронг, який успішно розробив та випробував на власному досвіді цей комунікативний інструмент. Свої дослідження він виклав у книзі «Managing by Storying Around» [2]. Відтоді він успішно використовується керівниками найуспішніших у світі компаній, які включили вміння розповідати історії у набір ключових інструментів лідерства й запровадили спеціальну посаду корпоративного оповідача. В бізнес-середовищі сторітелінг застосовують для того, щоб мотивувати персонал і швидко навчити новачків покращити показники роботи компанії, зацікавити клієнта. За жорсткої конкуренції інформація про товар чи послугу, корисність та зручність, переваги над іншими подається у вигляді захоплюючих історій, відгуків клієнтів, життєвих ситуацій.

Сторітелінг, як інструмент сучасної комунікації [3], відносно новий і перспективний словесний метод навчання, стрімко набуває популярності в освітній галузі як дієвий інструмент оптимізації освітнього процесу, збагачення духовного світу особистості й стимулювання уяви школярів [4]. За допомогою методу можна досягти важливих результатів: 1) поживити освітній простір, зняти напругу, створити невимушену атмосферу; 2) встановити тісніший контакт між учителем і учнями, повернути й утримати їхню увагу [5].

Розказування історій, яке розвинулося в сучасний сторітелінг, у методиці навчання мови відоме як оповідання про випадок із життя [4]. Цей вид роботи з розвитку мовлення п'ятикласників, успішно практикують в українській школі впродовж десятиліть не лише вчителі мови, а й з інших навчальних предметів, у т.ч. біології, хімії, фізики, природничих наук [6; 7]. Про важливість сторітелінгу, його роль і місце у вивченні географії, біології, фізики ще у 1985 р. говорила Сара Брайнт у книзі “Як розповідати історії дітям і декілька історій для розповіді” [5].

Ознаками гарної історії з точки зору сторітелінгу є: актуальність історії, своєчасність, доречність, правдивість та реалістичність, зрозумілість і простота, емоційність, щирість, новизна, винятковість, динамічність, ємність, сфокусованість на одному об'єкті, темі, проблемі тощо, грамотність. Ці історії можуть бути розказані письмово/текстово, усно, засобами різних ілюстрацій (відео, фото, меми, інфографіка тощо) [2].

Найчастіше в сторітелінгу застосовується класична тричастинна структура, в якій є зав'язка (містить інформацію про місце подій, час, героїв), розвиток подій (перепони, злети й падіння, події тощо) та розв'язка (з кульмінацією та вирішенням проблеми). Під час написання вдалої історії необхідно зважати на 5 її важливих елементів: сюжет, герой, емоції, деталі та висновки.

Розказування різноманітних історій доцільне під час вивчення навчальних предметів природничої освітньої галузі. Наприклад: *Квіти-велетні, Незвичайна подорож королеви ягід, Равлики у вашому домі, Найдивовижніші тварини* (біологія); *Легенди зоряного неба, Оптичні ілюзії* (природничі науки, фізика); *Кольорові дощі, Жива вода, Зелений змії, Сон* (хімія) тощо.

Отже, сторітелінг сьогодні є актуальним інструментом для передачі інформації та знань учням. Використання даної методики є найшвидшим способом створення контакту між учнями та вчителем, створення невимушеної атмосфери в класі та максимальної зацікавленості учнів. У навчальній програмі з біології є безліч тем, які можна доступно пояснити учням, використовуючи *storytelling*.

Оскільки нинішні школярі – покоління центеніалів, вчителі повинні використовувати у своїй роботі сучасні освітні інструменти. Сторітелінг сприяє формуванню власної думки, розвиває гнучкість і широту мислення учнів, створює умови для мотивації до навчання загалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сухомлинський В. О. Духовний світ школярів //В.О. Сухомлинський. Вибрані твори: в 5 т. Т. 1. К.: Рад. шк., 1977. С. 385–395.
2. D. Armstrong. Managing by Storying Around: A New Method of Leadership. Paperback – February 10, 1992.
3. П'ятецька О. В. Сторітелінг як поліфункціональний інструмент сучасної комунікації: мовностилістичні особливості. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. Вип. XXXIX. С. 106–121. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apyl_2019_39_9.
4. Бондаренко Н. Storytelling як комунікаційний тренд і всепредметний метод навчання. *Молодь і ринок*. 2019. № 7 (174). С. 130–135.
5. Bryant S. C. How to Tell Stories to Children: And Some Stories to Tell. 1985.
6. Загальна методика навчання біології: Навч. посібник / І. В. Мороз, А. В. Степанюк, О. Д. Гончар, Н. Й. Міщук та ін.; за заг. ред. І.В. Мороза. – К.: Либідь, 2006. – С. 348–364.
7. Кондратьєва Н. Сторітеллінг як педагогічний метод розумового розвитку учня в умовах нової української школи (Використання методу сторітеллінгу на уроках хімії). Режим доступу: <https://cutt.ly/wJid9pt>.

РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ УЧНІВ ЗАСОБАМИ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИКО ОРІЄНТОВАНИХ ЗАВДАНЬ ІНТЕГРОВАНОГО ПРИРОДНИЧОГО ЗМІСТУ

Йорж Аліна Миколаївна

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка
alina.vlasenko.05@gmail.com

Ураховуючи чинники розвитку національної системи освіти в умовах стрімкої цифровізації суспільства, реалізації ідей Сталого розвитку в контексті формування та розвитку вміння вчитися впродовж життя, упровадження Державного стандарту базової середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України № 898 від 30.09.2020 р.), яким висунуто вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів на основі компетентнісного підходу щодо реалізації мети освіти в ціннісних орієнтирах, розроблення Державного стандарту профільної середньої освіти, що має забезпечити концептуальні засади реалізації принципу професійного самовизначення майбутнього випускника закладу загальної середньої освіти, вимагають перегляду раніше визначених підходів до розвитку ключових компетентностей в природничих науках і технологіях. З цього погляду, проблема розвитку дослідницьких умінь учнів засобами розв'язування практико орієнтованих завдань інтегрованого природничого змісту виявляється актуальною.

З-поміж десяти ключових компетентностей Нової української школи, основні компетентності в природничих науках і технологіях, передбачають формування в учнів умінь застосовувати науковий метод, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти,